

Vroegmoderne tijd

---

7 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

De belangstelling van Herbenus voor (twee van de volgende):

- geografie past bij 'het begin van de Europese overzeese expansie'.
- vroeger wetenschappelijk werk past bij 'het veranderende mens- en wereldbeeld van de Renaissance en het begin van een nieuwe wetenschappelijke belangstelling'.
- een Griekse wetenschapper / een wetenschapper uit de klassieke oudheid past bij 'de hernieuwde oriëntatie op het erfgoed van de klassieke oudheid'.

per juiste combinatie van een juist kenmerkend aspect en een juist verband met het werk van Herbenus

1

8 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- De Nederlandse edelen keuren het religieuze beleid van Filips II af, omdat dit tot ordeverstoringen zou leiden
- wat verklaard kan worden uit hun taak als bestuurders / handhavers van de openbare orde

1

1

9 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Uit de bron blijkt dat door de grote afstand tussen Spanje en de Nederlanden de communicatie tussen Filips II en de landvoogdes (die het beleid moet uitvoeren) traag verloopt / er gebruikgemaakt moet worden van tussenpersonen (zoals Egmont, wat leidt tot misverstanden / een weinig slagvaardig beleid).

Opmerking

Alleen als in het antwoord een aan de bron ontleend argument wordt genoemd, worden scorepunten toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Deze bron past niet bij het beleid van Filips II omdat (twee van de volgende): 2
  - Filips II toestemming geeft een universiteit op te richten waar in vrijheid religie onderwezen mag worden (terwijl Filips II alleen een rooms-katholieke universiteit zou willen).
  - Filips II zegt Leiden te willen belonen (met hun universiteit) voor hun trouw tijdens de oorlog/het beleg (terwijl Leiden zich verweerde tegen zijn koninklijke legers).
  - Filips II zijn onvrede uitspreekt over (de twist en vijandschap van) Alva (terwijl hij Alva zelf heeft aangesteld om de opstand in de Nederlanden te beteugelen).
  - Filips II op dat moment Willem van Oranje niet meer 'zijn lieve neef' zou noemen (omdat Willem de opstand leidde tegen zijn gezag).

- De Staten van Holland vaardigden deze akte toch uit naam van Filips II uit, omdat Filips II (in 1574) formeel nog landsheer is (en alleen staatsdocumenten die door hem bezegeld waren rechtsgeldig worden geacht) / omdat er nog formeel van uit wordt gegaan dat de Opstand zich richt tegen de slechte raadgevers van de koning (en niet tegen hem) 1

Vraag	Antwoord	Scores
11	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het debat gaat over de vraag of de oorlog met Spanje moet worden hervat of niet / of de Republiek waakzaam genoeg is tegenover Spanje • Dit debat speelt zich af tijdens het (Twaalfjarig) Bestand / de wapenstilstand met Spanje • In de prent wordt Spanje afgebeeld als een gevaarlijk/onbetrouwbaar luipaard / wordt afgebeeld dat (Spaanse) soldaten klaarstaan om toe te slaan • waaruit blijkt dat in de prent de mening weergegeven wordt dat de Republiek Spanje niet moet vertrouwen / rekening moet houden met hervatting van de oorlog / waakzaam moet blijven 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
12	<p>maximumscore 2</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat Voltaire vindt dat de kok en kardinaal niet van plaats moeten kunnen ruilen (omdat dit de maatschappij uiteen zou doen vallen), waaruit blijkt dat hij geen voorstander is van de door radicale Verlichters voorgestane omverwerping van de bestaande orde / hij geen voorstander is van (absolute) gelijkheid / hij het christelijk geloof niet verwerpt.</p>	
13	<p>maximumscore 4</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebeurtenis 1 past bij de radicale fase in de Franse Revolutie, want de schending van de koningsgraven laat zien dat de revolutionairen afrekenen met het koningshuis • Gebeurtenis 2 past bij het begin van de Restauratie, want de herbegrafenis van Lodewijk en Marie-Antoinette laat zien dat in Europa het respect voor de monarchie weer hersteld gaat worden 	<p>2</p> <p>2</p>
<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Alleen als gebeurtenis 1 bij de radicale fase van de Franse Revolutie wordt ingedeeld, worden scorepunten toegekend.</i></p>		